

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

copyright © 2005- 2006

1. Να αντιστοιχίσετε τα περιεχόμενα της στήλης Α με αυτά της στήλης Β

A

1. Κων/νος και Λικίνιος
2. Ανθέμιος και Ισίδωρος
3. Δ΄ Οικουμενική Σύνοδος
4. Βασίλειος Β΄
5. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός
6. Ηράκλειος
7. Οσμάν
8. Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος

B

- α. Αγία Σοφία
- β. Οθωμανοί Τούρκοι
- γ. Βούλγαροι
- δ. Διάταγμα Μεδιολάνων
- ε. Εικονομαχία
- στ. μονοφυσισμός
- ζ. προνόμια στους Ενετούς
- η. Πέρσες

2. Να χαρακτηρίσετε με την ένδειξη Σωστό–Λάθος τις παρακάτω προτάσεις:

- α) Ο Θεοδόσιος Α΄ απαγόρευσε τους Ολυμπιακούς αγώνες
- β) Ο Ιουλιανός ήθελε να επαναφέρει τη λατρεία των θεών του Ολύμπου
- γ) Με το θάνατο του Μ. Κων/νου το ρωμαϊκό κράτος χωρίστηκε σε ανατολικό και δυτικό
- δ) Η φιλόδοξη εξωτερική πολιτική του Ιουστινιανού εξάντλησε το κράτος οικονομικά
- ε) Στα χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου η κατάσταση της αυτοκρατορίας ήταν κρίσιμη
- στ) Οι σκλαβηνίες ήταν αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού ανάμεσα στους Βουλγάρους
- ζ) Το έτος 843 (Εγίρα) καθιερώθηκε ως αφετηρία του χρονολογικού συστήματος των Αράβων
- η) Η αραβική επέκταση ευνόησε το βυζαντινό εμπόριο
- θ) Η κρίση με τους παπικούς είχε αρχίσει ήδη από τον 9^ο αιώνα και ολοκληρώθηκε με το σχίσμα του 1054
- ι) Πρωτεργάτες της εικονομαχίας ήταν οι αυτοκράτορες Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος και Κων/νος ο Β΄
- ια) Ο εκχριστιανισμός των Μοραβίων ανατέθηκε από τον πατριάρχη Φώτιο στους αδελφούς Κύριλλο και Μεθόδιο
- ιβ) Η πρώτη σταυροφορία είχε κυρίως θρησκευτικό χαρακτήρα

3. Ποιοι λόγοι υπαγόρευαν τη μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Ρώμη στο Βυζάντιο; Ποια ήταν τα πλεονεκτήματα του Βυζαντίου έναντι της παλιάς πρωτεύουσας;

4. Τι ήταν τα θέματα; Ποια ανάγκη οδήγησε στη δημιουργία αυτού του νέου διοικητικού συστήματος;

5. Τι ήταν οι «δυνατοί»; Ποια δυναστεία επιδίωξε τον περιορισμό τους και γιατί;

(από τα πέντε ερωτήματα να απαντήσετε στα τρία)

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

1. Μάχη στο Ματζικέρτ και μάχη στο Μυριοκέφαλο. Ποια ήταν η σημασία τους για την όλη πορεία της αυτοκρατορίας;

2. Να αναφέρετε εξωτερικούς και εσωτερικούς λόγους παρακμής και πτώσης του Βυζαντίου. Παιρν από όλους αυτούς τους λόγους θεωρείτε σημαντικότερο και γιατί;

copyright © 2005- 2006

3. Τι ήταν η Εικονομαχία; Σύμφωνα και με τα κείμενα που ακολουθούν, τι υποστήριζαν οι αντίπαλες παρατάξεις; Τα αίτια αυτής της κρίσης ήταν μόνο θρησκευτικά;

«Οι εικόνες αναπληρώνουν τα είδωλα και άρα αυτοί που τις προσκυνούν είναι ειδωλολάτρες. Όμως δεν πρέπει να προσκυνούμε κατασκευάσματα των ανθρωπίνων χεριών και κάθε είδους ομοίωμα. Πληροφορήσε με ποιος μας άφησε ως κληρονομιά αυτή την παράδοση, δηλαδή να σεβόμαστε και να προσκυνούμε κατασκευάσματα χεριών, και εγώ θα συμφωνήσω ότι αυτό είναι νόμος του Θεού».

Επιστολή Λέοντος Γ' στον πάπα Γρηγόριο Β'

«Προσκυνώ και σέβομαι το σταυρό και τη λόγχη, με τα οποία οι θεοκτόνοι Ιουδαίοι βασάνισαν και ύβρισαν και τέλος σκότωσαν τον Κύριό μου, γιατί όλα αυτά στάθηκαν όργανο του έργου της σωτηρίας των ανθρώπων. Ως λοιπόν, να μην προσκυνώ και τις εικόνες που κατασκευάζουν οι πιστοί με αγαθή προαίρεση και σκοπό τη δοξολογία και την ανάμνηση των παθημάτων του Χριστού; Ότι δεν προσκυνώ την ύλη είναι φανερό. Διότι αν καταστραφεί το σχήμα του σταυρού που είναι κατασκευασμένος από ξύλο, το ρίχνω στη φωτιά να καεί. Το ξύλο συμβαίνει και με το ξύλο των εικονισμάτων, όταν καεί».

Ιωάννου Δαμασκηνού, «Περί εικόνων»

4. Από τα παρακάτω κείμενα και από τις γνώσεις σας για το κίνημα των σταυροφοριών να επισημάνετε: α) τα αίτια β) τον αρχικό σκοπό γ) την τελική διαφοροποίηση των στόχων των σταυροφόρων;

Ο πάπας κηρύσσει τη Σταυροφορία

«Γενναϊότατοι στρατιώτες . . . Μην αφήσετε να σας κρατήσει στην πατρίδα ούτε η ιδιοκτησία ούτε η οικογενειακή φροντίδα. Γιατί αυτή η χώρα είναι υπερπλήρης από σας. Δεν της περισσεύουν πλούτη. Μόλις και μετά βίας μπορεί να θρέψει αυτούς που την καλλιεργούν. Πάρτε το δρόμο για τους Αγίους Τόπους, ελευθερώστε αυτή τη γη από το γένος του Διαβόλου και υποτάξτε τη σε σας. . . Γι' αυτό το λόγο αναλάβετε αυτό το ταξίδι για την άφεση των αμαρτιών σας και την αθάνατη δόξα του Βασιλείου των Ουρανών».

Από το έργο του ιστορικού Γουλιέλμου, Historia rerum in partibus transmarinis gestarum

«Οι Δυτικοί με το σταυρό στο χέρι ήρθαν να καταλύσουν το σταυρό και κάθε έννοια χριστιανικού ήθους. Δεν ακούστηκε παπάδες και ιερωμένοι να κρατούν όπλα και να σφετερίζονται τις αυτοκρατορικές εξουσίες! Καταλογίζω σε σας, τους Βενετούς, την πρώτη πτώση της Βασιλεύουσας και στους Λατίνους, γενικώς την καταστροφή της ισορροπίας μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Αντί να μας βοηθήσετε να πολεμήσουμε τους απίστευτους που είχαν καταλάβει τους Αγίους Τόπους, κοιτάξατε να μας τιμωρήσετε ως αιρετικούς και να επωφεληθείτε από το διαμελισμό της αυτοκρατορίας».

Επιστολή Λέοντα Φιλανθρωπηνού

(από τα τέσσερα ερωτήματα να απαντήσετε στα δύο)